

LBRIS

We know
ALIN LEȘ

**CRIMINOLOGIE
&
PSIHOLOGIE
CRIMINOLOGICĂ**

DEVIANȚĂ | PSIHPATOLOGIE | SEXUALITATE

Ediție revizuită și adăugită

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

Cuprins

Despre autor / 2
Cuprins / 5
Prefață / 15
Cuvânt-înainte la ediția revizuită și adăugită / 17
Prefață (1) la ediția revizuită și adăugită / 21
Prefață (2) la ediția revizuită și adăugită / 23
Introducere / 25
Motto / 33

PARTEA I PARTE GENERALĂ

PRE-CRIMINOLOGIE ȘI PSIHLOGIE CRIMINOLOGICĂ

1. Aserțiuni și interogări din sfera criminologiei și psihologiei criminologice Fișele 1 - 78

- Fișa 1. „De ce?” / 38
- Fișa 2. Cum moartea este cel de-al doilea nostru nume / 38
- Fișa 3. Încercare de seniorat psihologic / 39
- Fișa 4. Pentru autoretocederea valorilor axiologice / 39
- Fișa 5. Bunul simț / 39
- Fișa 6. Recomandarea unui fel de a fi non-psihopatologic / 40
- Fișa 7. Ispita stărilor de delinvență / 40
- Fișa 8. Mai mult celălalt. Până la psiho-criminologie, la bârna propriului ochi / 41
- Fișa 9. Emoție „de bine” / 41
- Fișa 10. Autoeducația permanentă: de la posibilitatea refuzului la posibilitatea proximității trecerii la act / 42
- Fișa 11. „Tulburarea de adânc” a condiției umane / 42
- Fișa 12. Gând 1; Gând 2 / 43

- Fișa 13.** Despre demnitatea comportamentului / 43
- Fișa 14.** Fenomenul parazitării morale. O premisă a pre ludiului trecerii la act: tulburarea de personalitate / 44
- Fișa 15.** Defularea ca proces psihologic al maturității / 44
- Fișa 16.** Gând 3; Gând 4 / 45
- Fișa 17.** Blocajul psihologic / 45
- Fișa 18.** Singurătatea - între realitate și reverie / 46
- Fișa 19.** Geniu, realitate și fantezie / 47
- Fișa 20.** Factorul comun: „mal de vivre” / 48
- Fișa 21.** Responsabilitatea ca implicare / 48
- Fișa 22.** Debitul oniric non-psihianalitic / 48
- Fișa 23.** Etici și deontologii din psihiatrie / 49
- Fișa 24.** Pentru suflete vii! / 50
- Fișa 25.** Despre complexe și temeri / 51
- Fișa 26.** Activitatea criminală poate fi redusă / 52
- Fișa 27.** Insistența și caracterul ei dual / 52
- Fișa 28.** Există un principiu al intimității? / 52
- Fișa 29.** Timpul liber / 53
- Fișa 30.** Pseudo / 53
- Fișa 31.** Răul, infrafracțiunea și infractorii / 54
- Fișa 32.** Muzica - terapeutul violenței / 54
- Fișa 33.** Degenerescență / 54
- Fișa 34.** Obscenitățile pornografică și educațională / 55
- Fișa 35.** Gând 5 / 55
- Fișa 36.** Boala fizică. Sau despre „trăsătura principală de caracter” a morții / 56
- Fișa 37.** Vârsta cronologică și Eul etapelor ei / 56
- Fișa 38.** Dragostea. Sau despre pantomima gesturilor uitate / 56
- Fișa 39.** Despre rău / 58
- Fișa 40.** Delimitarea de „Tu”. Sau despre izolare în societate / 58
- Fișa 41.** Cultura ca sedativ anticrimă / 59
- Fișa 42.** Puțin din Pierre Gisel / 59
- Fișa 43.** Autoinvitații pentru ascensiune / 60
- Fișa 44.** Deciziile / 60
- Fișa 45.** Excesul de voie proprie și de lipsă prin cele de dragoste, de putere și de reprezentare / 60
- Fișa 46.** Fără educație / 61
- Fișa 47.** Devianța ca abilitate intrinsecă / 61
- Fișa 48.** Sindromul de deviație / 62
- Fișele 49.1 – 49.2.** Gând 6; Gând 7 / 63
- Fișa 50.** Sindromul amanetării voinței / 63

- Fișa 51.** Axe non-demagogice ale subiectului uman / 63
- Fișa 52.** Așteptare premeditată / 63
- Fișa 53.** Devianța socială „invizibilă” / 64
- Fișa 54.** Profunzimea umană / 64
- Fișa 55.** Trupul din perspectivă fenomenologică: perspectiva Enăchescu. Sau eseu de psihologie criminologică, perspectiva fenomenologică (I) / 64
- Fișa 56.** Trupul din perspectivă fenomenologică: perspectiva Enăchescu. Sau eseu de psihologie criminologică, perspectiva fenomenologică (II) / 66
- Fișa 57.** Impacientarea: boală psiho-socială? / 69
- Fișa 58.** Dreptul la refuz / 69
- Fișa 59.** Sechestrul psihologic / 69
- Fișa 60.** „Eu-Tu” genuin. Sau despre binecuvântarea non-criminală / 69
- Fișa 61.** Fidelitatea ca normă pozitivă / 71
- Fișa 62.** Gând 8 / 71
- Fișa 63.** Gândul ca deja-victimă / 71
- Fișa 64.** Conjunctură cu potențial criminogen / 71
- Fișa 65.** Despre capacitatea de-a fi/rămâne/deveni tu însuți / 72
- Fișa 66.** Puțin despre „celălalt” / 72
- Fișa 67.** Prezentul ca „boală” absentă / 73
- Fișa 68.** Stagiul FBI și librăria pariziană Gibert Joseph / 73
- Fișa 69.** Iraționalitatea - demon de ziuă / 74
- Fișa 70.** O umbră a Eului discursului lacanian / 74
- Fișa 71.** Reflexie / 74
- Fișa 72.** Psihiatrie și păreri / 74
- Fișa 73.** Încrederea ca factor motivațional / 75
- Fișa 74.** Scurt review de psihopatologie adaptativă / 75
- Fișa 75.** Comoditatea celor incomozi / 75
- Fișa 76.** Pentru o antropo-fenomenologie criminologică / 76
- Fișa 77.** Ura: autorăsfăț primitiv? / 76
- Fișa 78.** Despre cultură la români, pe foarte scurt. Psihanaliză, filozofie, psihologie / 77

2. Cum să înțelegem criminologia într-o societate capitalist-socialistă post-comunistă

Fișele 79 - 93

- Fișa 79.** Laicitate deferită criminalității latente / 81
- Fișa 80.** Cazul Cioacă (I) / 81
- Fișa 81.** Cazul Cioacă (II) / 82

- Fișa 82. Părinții care criminologizează / 88
 Fișa 83. „Politeism” în criminologie / 88
 Fișa 84. Accidentele rutiere - criminologia neagră / 88
 Fișa 85. Între criminologia atavismului lombrossian și criminologia cognitivă / 89
 Fișa 86. Demonologie criminologică / 89
 Fișa 87. Dermatologia devianței / 91
 Fișa 88. (Și) de la Lombroso citire / 91
 Fișa 89. Credința idealului nu intră în aria criminologiei / 92
 Fișa 90. Dragostea - unul dintre răspunsurile criminologiei (I) / 93
 Fișa 91. Dragostea - unul dintre răspunsurile criminologiei (II) / 93
 Fișa 92. De ce a discuta criminologic începe din familie / 93
 Fișa 93. Datoria și moftul. De ce și aici criminologia? / 94

3. Cum să înțelegem (și să ne facem aliată) psihologia criminologică Fișele 94 - 115

- Fișa 94. *Drogul* uman: părinții / 98
 Fișa 95. Popas de psiho-criminologie / 99
 Fișa 96. Păcatele originare - prima schiță (psiho-)criminologică? / 101
 Fișa 97. Întunericul și timpul - laitmotive psiho-criminologice. Sau „decorurile” care contribuie la conturarea personalității / 101
 Fișa 98. De la afectivitate la logica sentimentelor / 102
 Fișa 99. Clipa psihopatică / 103
 Fișa 100. Fragment de patologie socială / 103
 Fișa 101. Psiho-criminologia propriei vieți - expresia unei „decepții deviante”? / 104
 Fișa 102. Hegel în psihologia criminologică / 105
 Fișa 103. Psihopatologia de zi cu zi. Sau despre agresivitate, violență și traume / 105
 Fișa 104. Infrafracționalitatea educațională - una dintre destinațiile psiho-criminologiei / 107
 Fișa 105. Escrocul - reper criminogen / 108
 Fișa 106. Memorie, refulare, crimă și psihanaliză / 108
 Fișa 107. Familia și sexualitatea deviantă / 110
 Fișa 108. Victimizarea / 111
 Fișa 109. Un profil psiho-criminologic laic al psihopatului în societatea românească / 111
 Fișa 110. Despre perversiune (I) / 113
 Fișa 111. Despre perversiune (II) / 114
 Fișa 112. Traume / 114

Fișa 113. Singurătatea poate premedita psiho-criminologic / 115

Fișa 114. Cum se contribuie la arhiva psiho-criminologică / 115

Fișa 115. Modalități de manifestare ale abuzului / 115

4. Caracterul pluri-, inter- și transdisciplinar al criminologiei și psihologiei criminologice.

4.1. Sociologia minciunii

Fișele 116 - 132

Fișa 116. Minciuna și hormonii (ne)sincerității / 118

Fișa 117. Minciuna în agora relației / 118

Fișa 118. Minciuna și emoția / 118

Fișa 119. „Voința minciunii”: floarea filosofală / 118

Fișa 120. Minciuna și contextul / 119

Fișa 121. Minciuna are caracter fluid / 119

Fișa 122. Minciuna: între apărare și atac / 119

Fișa 123. Minciuna și Rostul Celuilalt / 120

Fișa 124. Minciuna și integritatea / 120

Fișa 125. Ce se întâmplă cu promisiunea minciunii care nu se onorează? / 120

Fișa 126. Evoluția minciunii pe fond agresiv / 121

Fișa 127. Minciuna și sănătatea mentală / 121

Fișa 128. Minciuna și morala / 122

Fișa 129. Implicațiile minciunii în a deveni / 122

Fișa 130. Adevăr sau minciună? / 122

Fișa 131. Minciuna ca mecanism de supracompensare / 124

Fișa 132. Minciuna ca efect de supraaglomerare prin eludare / 124

4.2. Psihanaliza minciunii

Fișele 133 – 139

Fișa 133. Cauzalitatea din conținutul minciunii / 125

Fișa 134. Minciuna și psihanaliza / 125

Fișa 135. Minciuna și autoamăgirea / 125

Fișa 136. Autosabotarea este o formă perversă a anxietății și a minciunii / 126

Fișa 137. Minciuna și ambivalența afectivă / 126

Fișa 138. Minciuna și nevrozele versus psihozele / 126

Fișa 139. Minciuna ca stereotip / 127

Fișa 140. Minciuna și religia / 127

Fișa 141. Prim-caracterul minciunii / 127

Fișa 142. Minciuna și „starea de adevăr” / 127

Fișa 143. Minciuna și devianța / 128

4.4. Minciună și etică

Fișele 144 - 147

Fișa 144. Etica minciunii / 128

Fișa 145. Dragoste și sex în pragul psihopatologiei / 128

Fișa 146. Vocația și patologia libertății. Preludiu psiho-criminologic / 131

Fișa 147. Reușita prin eșec – deziderat social. Câmp de plecare pentru obiectele criminologiei și psihologiei criminologice / 132

PARTEA A II-A PARTE SPECIALĂ

CRIMINOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE CRIMINOLOGICĂ

1. Modelul psihodinamic: psihanaliză și psihologie psihanalitică

Fișele 148-160

Fișa 148. Fantasmeme (I) / 138

Fișa 149. Cazuistica fantasmelor conștiente și inconștiente la psihopatii sexuali în construcția crimei din perspectivă psihanalitică (II) / 138

Fișa 150. Fantasmeme (III) / 151

Fișa 151. Fantasmeme inconștiente. Punct comun Freud și Klein (IV) / 151

Fișa 152. Atașament, afectivitate, inhibiție / 151

Fișa 153. „Actul” la Jacques Lacan / 152

Fișa 154. Cele mai uzitate mecanisme de apărare psihanalitice în psihologia criminologică / 153

Fișa 155. Masochism și sadism. Perspectiva Jacques André / 154

Fișa 156. Dorința celui alt ca celălalt să se sinucidă. Caz de psihanaliză culturală aplicată / 155

Fișa 157. Despre fantasmemele criminalilor în ancheta judiciară. Decalogul psiho-criminologic / 156

Fișa 158. Fantasmеle sexuale ale românilor / 158

Fișa 158.1. Sexualitatea: ceea ce faci, ești, ai / 158

Fișa 158.2. Psiho-educație despre viol și fantasmеle sexuale / 159

Fișa 158.3. Date cu caracter științific raportate la *Chestionar de Evaluare a Fantasmelor Sexuale* (CEFS) în populația normofilă masculină și feminină / 159

Fișa 158.4. Fantasmеle sexuale ale bărbaților normali raportate la *Chestionar de Evaluare a Fantasmelor Sexuale*. Rezultate faza pilot – 107 itemi / 160

Fișa 158.5. Sexualitatea românilor conform criteriului „Holiday” / 160

Fișa 158.5.1. Date generale / 160

Fișa 158.5.2. Pornhub & România. Înapoi la 2014 / 161

Fișa 159. Defularea prin scris a unui criminal / 161

Fișa 160. Lupta între sexe și devianța cuplului. Perspectivele psihanalitică și religioasă în sprijinul celei psiho-criminologice / 162

2. Parafilii / sexualitate deviantă

Fișele 161-162

Fișa 161. Ondinismul și urofilia – particularități ale psihologiei criminologice / 182

Fișa 162. Cum se raportează agresorii sexuali violatori la fantasmеle sexuale? / 182

3. Psihopatologie

Fișele 163-166

Fișa 163. De la autismul delincvențial la DSM-4: „Fără altă specificație” / 186

Fișa 164. Legătura criminologiei clinice cu psihologia clinică și psihopatologia clinică / 188

Fișa 165. Elemente de semiologie psihopatologică la adult și tulburările de personalitate / 189

Fișa 166. Profilul psiho-criminologic al teroristului. Psihologie și psihopatologie / 189

4. Tulburări de personalitate

Fișele 167-170

Fișa 167. Clarificări conceptuale / 195

Fișa 167.1. „Temperament”, „comportament”, „personalitate” / 195

Fișa 168. Tulburarea de personalitate antisocială / psihopatia / sociopatia / 196

- Fișa 168.1. Psihopaticul ca atribut / 196
- Fișa 168.2. Cine este psihopatul? (I) / 197
- Fișa 168.3. Cine este psihopatul? Sau despre conștiință, grup și absența conștiinței (II) / 197
- Fișa 168.4. Cine este psihopatul? Personalitatea psihopată văzută de Plagnol (III) / 198
- Fișa 168.5. Cine este psihopatul? Despre personalitatea narcisică (IV) / 199
- Fișa 168.6. Cine este psihopatul? Sau despre personalitatea limită (V) / 200
- Fișa 168.7. Cine este psihopatul? Perspectiva Butoi (VI) / 201
- Fișa 168.8. Cine este psihopatul? Perspectivele Butoi și Stout (VII) / 202
- Fișa 168.9. Cine este psihopatul? Perspectivele Stephen Karpman și Miller (VIII) / 204
- Fișa 168.10. Psihopatia în societate. Cauze, dileme, răspunsuri/soluții / 204
  - Fișa 168.10.1. Psihopatia și cauzele apariției / 204
  - Fișa 168.10.2. Diferența între psihopatie și agresivitate / 205
  - Fișa 168.10.3. Tipologiile psihopaților / 205
  - Fișa 168.10.4. Psihopatul și obsesia pentru victimă / 206
  - Fișa 168.10.5. Psihopatul și dragostea / 207
  - Fișa 168.10.6. Demascarea psihopatului și efectele asupra victimei / 207
  - Fișa 168.10.7. Poate fi tratat sau spitalizat un psihopat? / 207
  - Fișa 168.10.8. Credulitatea victimei / 208
  - Fișa 168.10.9. Relația victimei cu psihopatul / 208
  - Fișa 168.10.10. Există o reacție „corectă”, de manual, a victimei? / 209
  - Fișa 168.10.11. Viața post-psihopatie / 209

Fișa 169. Delincvență juvenilă / 210

- Fișa 169.1. Delincvența juvenilă din prisma psiho-criminologiei (psihologiei criminologice). Perspectiva Sürig / 210

Fișa 170. Comportament simulat/ minciună / 211

Fișa 170.1. Minciuna și anxietatea *severă în context* criminologic/ judiciar/forensic / 211

Fișa 170.2. Profilul psiho-social al *minciunii maligne* / 212

Fișa 170.3. Investigarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf în investigarea suspiciunii de viol asupra unui copil de 3 ani și 6 luni / 214

5. Infrațiuni sexuale

Fișele 171-173

Fișa 171. Omuciderea sexuală / 224

Fișa 172. Violul (în familie/conjugal/partenerial) – o realitate socială dovedită științific (*evidence-based*) prin evaluarea fantasmelor sexuale în populația românească / 224

Fișa 173. O tipologie a agresorilor sexuali violatori români. Studiu validat științific (*evidence-based*) în penitenciarele din România / 226

6. Crimă, criminal, criminalitate

Fișele 174-185

Fișa 174. Relația *tulburare psihică - stare de pericolozitate - comportament criminal* / 233

Fișa 175. Scopul ascuns al crimei / 234

Fișa 176. Rolul criminologiei la Denis Szabo / 235

Fișa 177. Interdisciplinaritatea concluziilor / 235

Fișa 178. Metoda tipologică în criminologie / 236

Fișa 179. Tipologia conduitei delincvente / criminale după Marshall Barron Clinard / 237

Fișa 180. Răspuns unui apreciat criminolog român / 230

Fișa 181. Punct de vedere criminologic asupra criminalului. Perspectiva Ioan Tanoviceanu / 238

Fișa 182. Violul (în familie) / 240

Fișa 183. Transferul și contratransferul, aproape două jucării verbale ale practicii unor psihologi și psihiatri. Sau despre „omnipotența oarbă” a acestora: mitul invincibilității profesionale / 240

Fișa 184. Obstacolele criminologiei în România / 242

Fișa 185. Criminologia culturală – acest „Corpus Christi” al societății civilizate / 243

Postfață / 245

Referințe bibliografice / 246

Fișa 1: „De ce?”

Nu ne îndoim că drumurile se parcurg cu un avânt echilibrat decât în momentul în care reușim să scăpăm cu viață dintr-un accident. Vieții îi poate păsa de noi într-un moment în care mii și zeci de mii, sute de mii mor în Libia, Japonia și Afganistan. De ce? De ce tocmai noi? De ce tocmai noi am lăsat să nu ni se vadă cicatricile ce ne ies pe suflet ca ciupercile după ploaie după un astfel de eveniment?

Ne trezim la aproape 2 ani (de la accident) că trebuie să spunem lumii ce-am pățit, cine suntem noi, de ce credem c-am pățit ce am pățit, de ce încă suntem bântuiți de gânduri, somatizări și crepusculări morbide, de ce capul ne vâjâie zi de zi, de ce fruntea ne este mai grea ca niciodată, de ce ochii îi simțim de plumb șamd.

Nu ne-am propus să ținem un așa-zis «jurnal de accident». Nu ne-am propus să povestim celorlalți despre ce înseamnă să trăiești după aproximativ 100 de metri de rostogolit cu o mașină într-o zi de iarnă. Nu ne-am propus nici măcar să ne aducem aminte despre tot ce scriem aici.

PSIHLOGIE JUDICIARĂ – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf. Este un domeniu unde crima, infracțiunea, oribilul, șopârla din om își arată neputința. Sistemul nervos vegetativ (simpatic și parasimpatic) este responsabil cu reactivitatea psihofiziologică atât în momentul sincerității, cât și în momentul nesincerității asupra întrebărilor cazului respectiv.

„Partea diavolului”: „Ne stăpânește o obișnuință a răului, pe care am putea-o numi păcatul habitual sau aproape păcatul normal” (Rougemont, 2006, p. 40). Răul s-a infiltrat atât de mult în ființa umană încât individul îl inspiră ca pe un drog. Natura întreagă, universul întreg s-ar ofili într-o clipită dacă gândurile întregii populații ar părăsi forțat mințile ei.

Tragedia face ca meritele să ne fie recunoscute când ne-am analizat viața cel mai puțin. Sau chiar deloc.

Fișa 2: Cum moartea este cel de-al doilea nostru nume

Ca în orice accident pe care omul îl suferă (sau îl provoacă), corpul reacționează la nivelul tuturor palierelor de supraviețuire. Reactivitatea psihofiziologică, de exemplu, pentru aparatul cardiovascular se poate *arunca* în tahicardie sau bradicardie. Acea inimă – pentru care inițial nu facem nimic – bate, cum mai poate, în felul ei. Sau în noul nostru fel.

Când ați simțit că nu mai puteți controla volanul mașinii și ea vă scoate în decor, învârtindu-vă în aer, tot mai tare, tot mai tare, apoi tot mai încet până la oprire, mintea nu v-a mai procesat nimic, nici măcar o rugăciune, nici măcar o cerere, nici măcar o implorare pentru ceva anume, nici măcar nimic. A muțit. Te-a muțit. V-a așezat *forțat* în scaune, v-a rătăcit

în spațiu, v-a *cercetat* viața până la momentul respectiv, v-a *cernit* reușitele și nereușitele de până atunci. V-ați simțit propriul dumneavoastră prizonier spațial, îmbrăcat bine, hrănit, încrezător în forțele *muritoare*. A fost momentul când Cineva a decis că viața încă mai are *sens*. A fost momentul când Cineva *i-a demonstrat* morții (de parcă mai era nevoie!) că dreptul la ședere terestră rămâne încă în vigoare.

Moartea nu cunoaște nume dar recunoaște cumva, post mortem, creatorii de original.

Fișa 3: Încercare de seniorat psihologic

Ne putem gândi că valoarea are posibilitatea să ajungă la separația de nonvaloare (și) prin demistificarea emoției din glas. Avem nevoie *doar* de ceva experiență de viață. Poate și de moarte. Cuvintele se deșertifică și rămân goale (la un moment dat) prin neprotecția completă a surorilor lor gemene, gesturile. Ajungem să concluzionăm, scurt, că nonvaloarea se poate depista mai agil prin lipsa unei „bărbății psihice” dată în vileag de obscuritatea neputinței celuiilalt. Iluzia și decepția sunt doar două dintre treptele pe care valoarea preferă *să le rateze* în mod conștient. Și bine face.

Nu ne naștem valoroși, așa cum nu ne naștem criminali. Dar putem deveni valoroși; setea și foamea de o agoră culturală sunt șanse la o existență cu posibilități crescute de a o înțelege, chiar dacă numai pe alocuri.

Fișa 4: Pentru autorecederea valorilor axiologice

A puncta în viață la timpul potrivit cu decizia potrivită e aidoma cu a da, în box, lovitura potrivită la timpul potrivit; pentru ambele contexte este necesară vlăjgania psihică, inspirația, maturitatea afectivă, credința, perspicacitatea, curajul, valoarea în fond.

Nicio urmă lăsată de transpirația viciilor nu se pierde în neant. Nicio urmă a unui gând nevolnic (bun) nu se primenește într-un circuit ratat de divinitate. Nicio urmă „nespovedită” în adevăr nu va indica ceasul benefic al implicației. Nicio urmă amânată nu va putea nega *accidentul* ce se întrezărește. Orice deznădejde își pierde din termenul de valabilitate atunci când ea se „compostează” cu binețe cel puțin o dată de Pronia divină.

Ne îmbrăcăm adeseori cu aridități și acest fapt ne reamintește că o haină capătă importanță nu atunci când stă pe umerașul suspendat, ci atunci când ea se poartă într-un buchet vestimentar.

Fișa 5: Bunul simț

Bunul simț a devenit o erată.

Fișa 6: Recomandarea unui fel de a fi non-psihiopatologic

„Fii ascuns, vei părea misterios și prestigiul tău va crește în funcție de rezerva ta, căci oamenii își închipuie minuni în spatele tuturor ușilor închise. Orice gol voalat le face impresia unei comori tănuite” (Thibon, 2003, p. 67).

Fișa 7: Ispita stărilor de delincvență

Cu un ușor aer nevrozabil, unele teme se pot *căsători* în psihologia delincvenței juvenile. La polul opus, minunățiile naturii ne pot *înjosi* pentru a nu știu câta oară. Am încerca justificări, însă cum spunea un profesor universitar, medic de meserie, „prima dintre bolile cele mai răspândite este scuzita”.

Semnificațiile gesturilor oamenilor din viața noastră, care se opresc și pleacă, se reiau la nesfârșit. Complicitatea lor implică un sens, emina-mente, judiciar/psiho-criminologic. Sau, cel puțin, la limita lui. Înșelare, trădare, mințire, furt de emoție, sentimente, stări, „viol” acceptat/neacceptat de intimitate, tâlhăria celui alt Eu ș.a.m.d. Apatia pentru firesc crește de la clipă la clipă, în cazul de față. Oamenii preferă să-și cultive evenimentele individuale/colective și imaginea de sine ca pe un mit mai degrabă decât ca pe o realitate, de la care nu este voie să se absenteze și la care există datoria pontării în fiecare dimineață, după-amiază și seară/noapte. Visele noastre se identifică – adesea – în inima banilor, a lucrurilor perisabile pentru c-am ajuns să preferăm ideea de-a exista, cumva și neapărat, de la A la Z. Nimeni nu dorește să plece de pe acest pământ la litera L sau M a propriei vieți. Fiecare își vrea „plata” pentru fiecare bifare a planurilor. Da, plan; un plan, două planuri. Suntem plin de planuri. Uităm că planul nostru autentic ar trebui să fie, de fapt, acela de a (ne) respecta zilnic, acela de a (ne) iubi zilnic, acela de a (ne) fericii zilnic, acela de a (ne) ajuta zilnic, acela de a (ne) liniști zilnic, acela de a ne ruga zilnic. În momentul în care le-am angajat pe toate să ne (con)lucreze cât se poate de autentic și de eficient, putem să ne eliberăm de acest pământ în orice clipă a vieții noastre. Și asta nu implică frica, teama sau îngrijorarea. Asta nu implică lașitatea, minciuna sau acalmia. Asta nu implică ipocrizia, incultura sau anapoda-ul. Asta nu implică nimic din ceea ce ar traduce o denaturată sinergie a simțurilor, a reperelor și a reușitelor.

Comerțul cu „grâne anexe” va rămâne disponibil și „la discreție” pentru cei care se vor ocupa *stricto sensu* doar de hambarele multi-disciplinarului. Nicio umbră nu dispare până nu întâlnește o perpendiculară solară. Niciun ultim mohican nu e, de fapt, acel ultim mohican.

Fișa 8: Mai mult celălalt. Până la Psiho-criminologie, la bârna propriului ochi

Asasinarea unor sentimente din partea celui alt revine, într-un final, prejudecății. Cu cât ne ferim sau încercăm mai mult să *îmblânzim* leul sufletului celui alt, cu atât mai mult efectul va fi unul de asanare al posibilităților ce pot duce înspre o reflexie morală, teologică, psihologică, antropologică, filosofică și/sau înspre un nonprejudiciu emoțional și afectiv, atât pentru sine cât și pentru celălalt. Compartimentele Eului reflectă aici procesul de maturizare „încheiat”/„neîncheiat” al unei logici raționale ce, de cele mai multe ori, lipsește. Dragostea este un sentiment decisiv uneori, pe mâna căruia poți pierde sau câștiga viziuni noi, dar un sentiment. Fiecare dintre noi poate suferi de pe urma lui. De ce? Pentru că i-a dat crezare maximă sentimentului. Pentru că n-a conjugat sentimentul cu rațiunea în căutarea unui balans „de mijloc”. Pentru că nu era suficient maturizat afectiv la momentul respectiv. Pentru că experiența dragostei era ca o cheie în contactul unei mașini când vroiam s-o pornim, pe care miza profund, cu tărie, cu credința reușitei. Poate pentru că n-am întâlnit pe celălalt/cealaltă pe care să vrem să-l/-o înțelegem și să-l/-o adâncim respirațiilor mentale¹².

Se poate încerca un echilibru de abordare atât în scris cât și în existența personală. Nu ne putem debarasa de ceea ce susținem în scris. Ne rămâne impregnat în cotidianul rațiunii ca un martor în marea sală de judecată numită, pur și simplu, „viață”. Nu ne mai putem disculpa așa ușor. Scrisul ne-a invitat, într-un fel, la o condamnare apriorică. L-am decelat pentru că ne-a analizat. L-am beatificat pentru că *ne-a angajat*. L-am ajutat pentru că ne-a ajutat.

Prin prisma cuvintelor lui Teodor Baconsky (2007, p. 58), „oamenii și Dumnezeu Însuși rămân inabordabili atât pentru că nu ni se dezvăluie, pentru că nu putem sau nu vrem să-i preluăm în efortul nostru de cunoaștere, cât și pentru că ei înșiși, ca interlocutori, se ascund în propria enigmă”, avem nevoie mai mult de celălalt.

A evita accidente implică (de regulă) voința nepătimașă, rațiunea educată, responsabilitatea alegerii și stropul incognoscibil al credinței în Dumnezeu ce ține de credință.

Fișa 9: Emoție „de bine”

Când bucuria sufletului nu mai devine o extravaganță, calendarul emoțiilor este dat pozitiv peste cap.

¹² Unei structurări cognitive opuse disonanței cognitive.

Fișa 10: Autoeducația permanentă: de la posibilitatea refuzului la posibilitatea proximității trecerii la act

Multă muncă, multă mișcare și multă angajare în delicatetea cerută de-un ego infiltrat în remember-uri: iată una dintre condițiile procesului permanent de autoeducare. Putem învăța din zilele ce trec că libertatea cuvântului tinde să fie aproape sinonimă cu libertatea gândului ce-a prins viață.

Putem învăța din zilele ce trec că frumusețea interioară se poate regăsi prin regăsirea acelor apropiați și locuri care ne produc starea de rai „doar atingându-i”.

Putem învăța din zilele ce trec că mângâierea venită din glasul celuilalt poate fi mai vindecătoare decât un sac de vorbe „împinse” de alții, cu același conținut.

Putem învăța din zilele ce trec că adierea gândului bun în preajma celuilalt ne poate „încarcera” simțirile pentru a-i câștiga, într-un final, un zâmbet pur.

Putem învăța din zilele ce trec că viața devine o conotație cu sens când am reușit să-i ascultăm și celuilalt urletele concretului, ale invizibilului și-ale intangibilului.

Putem învăța din zilele ce trec că fericirea poate veni numai din buchete – mai mari sau mai mici, mai intense sau mai puțin intense – de frumusețe.

Putem învăța din zilele ce trec că orice *accident passé* este pătruns (dacă se reușește asta) de-un sens plin de mister pentru prezent. Orice mister ne mulțumește până în (și dincolo de) momentul când semnificația lui absconsă se deschide (în bine) sufletului cerșetor. Orice mister îl putem accepta în momentul în care ne-am acceptat natura firii umane. Orice mister îl putem incita în momentul în care am îmbinat spontanul cu regula. Orice mister are limbajul lui.

Orice mister este un accident pentru care omul cooperează – mai aproape sau mai puțin aproape de sine – cu valorile sale endogene/exogene. Orice mister își are propria rugăciune: de cerere, de laudă sau/și de mulțumire.

Orice mister rămâne simetria nevoită a ființei umane (mai ales atunci când îi este analizată/sesizată finalitatea).

Fișa 11: „Tulburarea de adânc” a condiției umane

Putem ajunge – în timp – la concluzia că a fi suburb intelectual este prima condiție înspre eșecul cu efect longeviv asupra propriei condiții. Cu excepțiile de rigoare.

În timpul zilei, într-un proces de reverie meteorică, omul construiește un personaj din alb și negru. Un cap mare căruia i se adăuga un chip fioros acoperit de-o barbă neagră, stufoasă, plină urmat de restul corpului construit din alb. Ambivalență inconștientă specifică logicii contradictoriului. Opoziție încercată de ascendența oportunităților. Un ying-yang colecționar de aritmetici regăsite în părtinuta reproducere nebună a instantaneului. Un vis asistat de câte două puncte cardinale, unul pentru fiecare culoare în parte. O hartă-amoeba pentru care fiecare semn poate fi hieroglifa declanșatoare de originalitate.

Fiecare se păstrează pentru un adânc al lui, pentru un plonjon al majestății sufletești în ce va avea mai bun (la acel moment dat). E posibil să rateze momentul cum este posibil să-l fructifice.

„Obscenitatea publică” (Pleșu, 2007). Critică. Deconspirarea promiscuității. Încercare de aerisire a suflului existențial. Abandon în virginitatea exprimării sensurilor noi. Apel la decența unei „angelități” caracteriale.

Aripile bat atâta vreme cât visul interior, oricare ar fi el, nu se potolește în a-și urla incandescența (de) dincolo de limite.

Fișa 12: Gând 1

Recunoaștem un pattern al excelenței, nemimat, antonim unui pseudo în tot ce ține de natural, spontan și necalculat. Zâmbetele calde (d)au putere.

Fișa 12.1: Gând 2

Ca să știm ce-i dragostea, trebuie să fi făcut (ceva) pentru ea, cumva.

Fișa 13: Despre demnitatea comportamentului

Există persoane care își câștigă existența prin propriile excremente moraliza(n)te. Ne provoacă la capacitatea de expunere a propriului lor stil, apoi dispar într-altul, apoi revin, apoi iar dispar. Ei afirmă că așa se regăsesc. Îndrăznim să afirmăm că așa se setează și se resetează, reactualizează, chiar. O parte a sufletului lor este bolnavă. Sau în derivă. Sau în întrebări. Oricum, într-un fel de exersare.

Îi regăsim, pe de altă parte, într-un fel de susceptibilitate malignă a sensului. Un fel de convenție cu sine că pot duce în derizoriu orice își propun, orice doresc. Un fel de nou look la un stilist începător. Doar că aici nu mai e vorba de o anumită miză, ci de un pariu la care s-a bătut și se bate palma conștient de prezent și viitor. O angrenare pasiv/activ-voită la psihopatia gestuală, mimicală, posturală, mentală. O artropatie valorică. Un adulter sentimental. Un „sughiț spațio-temporal” al neregretabilului.